

Kursbeskrivning för Successionsrätt (15 hp)

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Kursen Successionsrätt syftar till att förmedla djupgående och praktiskt användbar kunskap om rättsregler och rättsprinciper inom successionsrätten. I kursen behandlas i huvudsak frågor rörande arvsordningen, makes arvsrätt, förskott på arv, laglott, upprättande, tolkning och klander av testamente samt boutredning. Kursen belyser även vissa frågeställningar ur ett internationellt perspektiv.

Kursen innehåller både teoretiska och praktiska perspektiv och syftar till att ge fördjupade kunskaper inom ämnesområdet samt till att studenterna ska anlägga ett kritiskt perspektiv på reglerna samt tillägna sig det slags strategiska tänkande de kommer att behöva kunna som praktiskt verksamma jurister.

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- visa fördjupad kunskap om familje- och successionsrätt. Studenten ska även visa fördjupad kunskap om andra ämnesområden som har ett funktionellt samband med familje- och successionsrätt

Färdighet och förmåga

- visa fördjupad förmåga att tillämpa regelverket på såväl enkla som komplexa juridiska problem inom ovan nämnda ämnesområden. Förmågan ska vara fördjupad i förhållande till tidigare kurser på juristprogrammet.
- inom givna tidsramar författa en promemoria och muntligen redogöra för denna samt i dialog med andra diskutera sina egna och andras resonemang och slutsatser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kunna relatera till de olika reglernas samhällseliga funktioner. Förmågan ska vara fördjupad i förhållande till tidigare kurser på juristprogrammet.

Juridiska institutionen

- självständigt, kritiskt och systematiskt bedöma och värdera rättsreglerna inom successionsrätten med hänsyn till relevanta vetenskapliga och samhällliga frågor,
- kunna reflektera över sina egna och andras prestationer inom kursens ämnesområden och därmed funktionellt sammanhängande delar av andra ämnesområden.

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Undervisningen sker i form av föreläsningar och seminarier.

Studenterna ska förbereda seminarierna i form av förseminarium i studiegrupp och kan på vissa seminarier också ha i uppgift att redovisa i studiegrupp. Beräknad tidsåtgång för ett förseminarium är ungefär lika lång tid som seminariet men det kan naturligtvis variera mellan seminarier och grupper. Närvaro vid förseminarium dokumenteras genom att ett undertecknat närvaroprotokoll sänds till kursadministratören (förslagsvis genom att det skannas in och mejlas).

Skriftliga och muntliga övningar

Under seminarieundervisningen förväntas studenterna aktivt bidra till seminariediskussionen och på uppmaning vara beredda att föredra rättsfall.

Under seminarieundervisningen kan också muntliga föredragningar studiegruppsvis förekomma.

Obligatorier

Det är obligatoriskt att aktivt närvara vid samtliga seminarier. Med aktiv närvaro avses att studenten ska ha förberett uppgifterna samt vara beredd att delta i diskussionerna av dessa. Från kravet på närvaro gäller en generell dispens uppgående till ett seminarium. Det är alltså möjligt att missa eller komma oförberedd till ett seminarium. Den student som varit frånvarande från mer än ett seminarium kan istället få tillgodoräkna sig närvaro genom att fullgöra en pedagogiskt likvärdig uppgift som kompensation för frånvaron, en s.k. tilläggsuppgift som består i att skriftligen besvara de frågor som ställs till seminariet och i förekommande fall sammanfatta de rättsfall som ingick i läsanvisningarna.

Frånvaro från mer än fem seminarier kan inte kompenseras med tilläggsuppgift, oavsett anledning. Dessa får fullgöras vid en framtida kursomgång och studenten får då tillgodoräkna sig deltagande vid tidigare kurs i upp till två år efter avslutad kurs.

Internationella och komparativa inslag på kursen

Föreläsningarna och seminariet i internationell successionsrätt utgör internationella inslag. Föreläsningen i komparativ arvsrätt utgör ett komparativt inslag, vilket även gäller för seminariet om laglottens vara eller inte vara.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen bygger vidare på de familje- och arvsrättsliga delarna av främst grundkursen Civilrätt C samt vad avser de internationella inslagen på kursen Internationell Privaträtt. Kursen Familjerätt: relations- och separationsjuridik är en bra men inte nödvändig förberedelse för denna kurs. Kursen Successionsrätt bedrivs på avancerad nivå och syftar bl.a. till att förbereda studenterna för att skriva examensarbete i nationell, komparativ eller internationell arvsrätt.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen. Registrering görs hos administratören veckan före kursstart. En kallelse skickas till alla antagna i god tid. Studenter som är antagna till kursen men av olika anledningar inte avser att läsa den ombeds kontakta administratören snarast, så att någon annan kan erbjudas platsen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Omregistrering

Omregistrering på kursen görs i första hand av kursadministratören och i andra hand av annan administratör, inte av kursföreståndaren (som inte vet hur man gör).

Avregistrering

Studenter som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig *inom tre veckor efter kursstart*. Detta görs via studentens konto i Ladok. Detta är av stor vikt då studenter på så sätt räknas som förstagångsregistrerade när de registrerar sig nästa gång och därmed är garanterade en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för students rätt att erhålla studiemedel. Kontakta CSN för mer information!

Studiegruppindelning

Studenterna delas in i studiegrupper om ca 5–6 studenter. För att kunna anmäla sig till en studiegrupp måste man vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i grupparbete endast i mån av plats samt efter principen ”först till kvarn”.

Studieanvisningar och kurslitteratur

Litteratur

- A. Agell, Testamentsrätt – en lärobok om rättshandlingar för dödsfalls skull, 3:e uppl., Iustus 2003, 128 s.
- U. Bergqvist/D. Damascelli/R. Frimston/P. Lagarde/F. Odersky/B. Reinhartz, EU Regulation on Succession and Wills – Commentary, Otto Schmidt 2015, 390 s. (tillgänglig som e-bok via SUB).
- M. Brattström/A. Singer, Rätt arv – fördelning av kvarlåtenskap, 6:e uppl., Iustus 2023, 255 s.
- A. Eriksson, Efterarv – komplikationer vid slutlig fördelning av kvarlåtenskap, 2:a uppl. Norstedts Juridik 2022, 218 s.
- K. Källström, Om testamentsförordnande, Norstedts Juridik 2015, 126 s.
- Artikelkompendium (kommer att finnas tillgängligt på Athena vid kursstart), s. 120 s.

Seminariermaterial vt 25 med seminarieuppgifter och läsanvisningar kommer att finnas tillgängligt på Athena vid kursstart.

Förberedelser inför undervisningen

Kursen bedrivs på heltid och består av olika moment. (1) föreläsningar; (2) egen inläsning av kursbok och artiklar; (3) inläsning av rättsfall och egna förberedelser inför seminarier; (3) förseminarier/arbete i studiegrupp; (4) seminarier; (5) skriftlig tentamen.

Ambitionen har varit att det ska gå att klara kursen med en arbetsinsats uppgående till ca 40 timmar/vecka. Såsom alltid är detta dock mycket individuellt och vissa kan klara sig med mindre tid medan andra behöver mer.

Ett seminarium förbereds lämpligen genom att man börjar med att gå på föreläsningen i ämnet, om någon sådan ges, samtidigt som man på egen hand läser in de anvisade litteraturavsnitten. Detta ställer krav på förmåga till långvarig koncentration och uthållighet. Försök därefter att på egen hand besvara seminariefrågorna. Alla studenter ska arbeta med alla frågor. Dela *inte* upp dem mellan studiegruppens medlemmar. Då lär ni er mindre. Slutligen kan studiegruppen träffas för att gemensamt diskutera frågorna och förbereda seminariet.

Examination

Examinationsmoment

Examination sker genom aktivt och förberett deltagande i seminarier samt genom en skriftlig salstentamen.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras senast tio arbetsdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratören minst 15 arbetsdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratören senast (se nedan under Funktionsnedsättning).

Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

För kursen tillämpas alternativ 3 avseende hjälpmedel vid examination vid Juridiska institutionen.

Enligt detta alternativ får följande medtas till tentamen: All kurslitteratur. Annat material som anges i kursbeskrivningen, såsom författningstext, standardavtal, allmänt vedertagna regelsamlingar och rättsfallssamlingar får också tas med. Anteckningar, markeringslappar (dvs. sådana lappar som syftar till att studenten ska kunna orientera sig i materialet, till exempel med hänvisningar till författningar, kapitel, paragraf och nyckelord; tomma markeringslappar tillåts också) understrykningar och dylikt i angivna texter och i blanka lösblad är tillåtna. Kursföreståndare får besluta att enstaka författningstexter enligt ovan får tas med i lösblad. Miniräknare kan vara tillåtet om det särskilt anges. Egen elektronisk utrustning för kommunikation och/eller möjlighet till internetuppkoppling får inte tas med.

Kursföreståndaren har beslutat att EU:s arvsförordning (650/2012) och lag (2015:417) om arv i internationella situationer får tas med i lösblad. Alternativt kan författningssamlingen Internationell privaträtt 2025, Studentlitteratur medtas.

Förekomsten brott mot ordningsreglerna kommer att föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Student som underkänts vid ordinarie examination bereds tillfälle till ny examination. Studerande som fått godkänt betyg har inte rätt att genomgå ny examination för högre betyg. Student som underkänts två gånger av samma examinator har rätt att kräva annan examinator vid ytterligare försök. Det gäller dock inte om särskilda skäl talar emot att en annan examinator ska

utses. Exempel: studenten har redan blivit underkänd två gånger var av samtliga vid institutionen verksamma lärare i successionsrätt.

Inlämning av tentamen i Inspira

Endast de tentor som studenterna aktivt har lämnat in (genom att trycka på "Lämna in" och bekräfta inlämningen), kommer att rättas. Studenten kan alltså inte i efterhand ångra ett beslut att lämna in blankt. Om studenten inte har avslutat examinationen på föreskrivet sätt (genom att trycka på "Lämna in" alternativt "Lämna in blankt") tolkas det som att studenten valt att lämna in blankt. Tentan kommer då inte att rättas.

Betyg

Betygsgraderingen görs på grundval av uppsatsen och den skriftliga tentamen. För övriga examinationsmoment (deltagande i seminarier) gäller endast betyget Godkänd (G) respektive Underkänd (U).

Som betyg används något av vitsorden Med beröm godkänd (AB), Icke utan beröm godkänd (Ba), Godkänd (B) eller Underkänd (U). Betyg på kursen sätts efter en sammanvägning av de individuella prestationerna i de olika examinationsmomenten.

Tentamen innehåller två frågor som ger 10 poäng vardera. Fråga 1 är en case-fråga och fråga 2 är en essäfråga. Sammanlagd maxpoäng är således 20 poäng. Betyg ges enligt betygsskalan U, B, Ba, AB. Preliminära betygsgränser är: U 0–9 p, B 10–12 p, Ba 13–15 p, AB 16–20 p. För godkänt betyg krävs att samtliga examinationsmoment är godkända, dvs. studenten ska ha fått minst 10 poäng på tentamen samt ha godkänd närvaro på minst alla seminarier utom ett (i förekommande fall ersatt med tilläggsuppgift).

Den student som begär det har rätt att få betyg enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala. Begäran skall framställas av studenten före examinationstillfället på så sätt som fastställs av Juridiska institutionen. Betyget enligt den sjugradiga betygsskalan gäller i sådant fall istället för det ordinarie betyget. Som godkänt betyg enligt den sjugradiga betygsskalan används något av vitsorden A (Utmärkt), B (Mycket bra), C (Bra), D (Tillfredsställande) eller E (Tillräckligt). Underkända betyg är Fx (Otilräckligt) eller F (Helt otilräckligt).

Funktionsnedsättning

Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på så lika villkor som möjligt.

För att ta del av stödet som erbjuds måste studenten göra en ansökan. Detta gör man genom att logga in i systemet Nais via länk på studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste man bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Man hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar

När ansökan är mottagen kontaktas studenten av studentavdelningen i syfte att boka ett personligt möte.

Den som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med sin institutions kontaktperson och lämna in det intyg som studentavdelningen utfärdar. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se.

Examination

Observera att man **senast 3 veckor** före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratör/amanuens att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera också att tentamensanmälan måste ske på sedvanligt sätt senast tre arbetsdagar före tentamen. Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste studenten i god tid men **senast** vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör/amanuens och meddela att han eller hon önskar dessa stödåtgärder.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs noga när de är genomtänkta och motiverade. Tänk på att om du är missnöjd med något inte bara ange detta utan också ge förslag på hur kursen skulle kunna förbättras samt att innan du lämnar förslag fundera en stund på om du tror att förändringen är praktiskt genomförbar utan tillskott av extra resurser och om så inte är fallet hur du skulle prioritera.